

5. Структуровані депозити як банківський продукт та об'єкт інвестування // Фінансовий ринок України. – 2006. – № 9 (35). – С. 4.

Пишк Б.И.

Актуальные вопросы развития структурированных финансовых продуктов в Украине

Рассмотрены сущность и особенности структурированных финансовых продуктов, освещены проблемы, которые препятствуют отечественным финансовым учреждениям использовать в своей практике структурированные финансовые продукты, и возможные пути их решения.

Ключевые слова: *инвестиционный накопительный депозит, структурированные финансовые продукты, финансовые инструменты, финансовые посредники.*

Pshyk B.I.

Topical issues of structured financial products in Ukraine

The article discusses the nature and characteristics of structured financial products, highlights the problems that hinder domestic financial institutions to use in their practice structured financial products and their possible solutions.

Key words: *investment saving deposit, structured financial products, financial instruments, financial intermediaries.*

Пишк Богдан Иванович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів Львівського інституту банківської справи Університету банківської справи Національного банку України (м. Київ).

УДК 338:351.863

Л. Г. Шемаєва, Н. Я. Юрків

ВИКЛИКИ ФІНАНСОВІЙ БЕЗПЕЦІ ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Проаналізовано основні виклики фінансовій безпеці державних фінансів України, наведено методичний підхід до оцінки фінансової безпеки сектору загальнодержавного управління та державного боргу, запропоновано пропозиції щодо попередження реалізації зазначених викликів.

Ключові слова: *фінансова безпека, державні фінанси, загрози, виклики, європейська інтеграція.*

Постановка проблеми. Незважаючи на певні ознаки поживлення світової економіки у поточному році, що проявилися у прискоренні зростання в

© Л. Г. Шемаєва, Н. Я. Юрків, 2014

більшості розвинених економік, це не зможе компенсувати його уповільнення в країнах, що розвиваються. Перспективи для ринків, що розвиваються, які довгий час були драйвером світового відновлення, дещо зблякли під впливом структурних і циклічних факторів.

Високий рівень державного боргу у всіх великих розвинених економіках і фінансова роздробленість в Єврозоні, на думку МВФ, можуть спровокувати нову хвилю кризи.¹

Темпи зростання ВВП України у 2013 році відобразили прогноз Світового банку, якій було зроблено в жовтні минулого року – 0%² (попередній прогноз у червні цього року складав 1%), одночасно припускаючи, що зростання ВВП України в 2014 році складе 3%.

В умовах уповільнення після кризового відновлення світової економіки підписання Україною Угоди про асоціацію та зону вільної торгівлі з ЄС може створити зовнішні передумови для запобігання розвиткові кризових процесів в Україні та, водночас, спровокувати загострення існуючих внутрішніх детонаторів ризику для вітчизняних державних фінансів. Зазначене актуалізує необхідність дослідження проблеми забезпечення фінансової безпеки вітчизняних державних фінансів в контексті європейської інтеграції.

Значний внесок у дослідження проблем фінансової безпеки держави зробили вітчизняні та зарубіжні науковці: О. Барановський, О. Василик, О. Власюк, І. Гришуніна, А. Даниленко, М. Єрмошенко, Т. Єфіменко, В. Мартинюк, В. Міщенко, С. Мочерний, В. Сенчагов, Н. Старостенко, В. Шлемко, Н. Яшина [1–11]. Однак питання оцінки загроз державним фінансам під час реформування економіки в умовах євроінтеграційних процесів, обґрунтування заходів посилення позитивного внеску бюджетної політики в підтримку стабільності фінансової системи потребують додаткового висвітлення.

Мета статті – визначення основних викликів фінансовій безпеці державних фінансів України, розробка методичних підходів до її оцінки та пропозицій щодо попередження реалізації викликів.

Зона вільної торгівлі (ЗВТ) з ЄС як складова Договору про асоціацію спрямована на те, щоб надати Україні «частку у внутрішньому ринку ЄС», де для України буде скасовано більшість тарифів. На думку європейських експертів, це позитивно позначиться на українському експорті, в результаті чого приріст ВВП України може досягти 5 %³.

¹ <http://www.worldbank.org/uk/news/press-release/2013/10/07/ukraine-reform-now-rather-than-delaying-adjustment>

² ЄС-Україна: поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі // Збірник публікацій Представництва Євросоюзу в Україні, Міністерства закордонних справ України та Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/documents/virtual_library/dcfta_guidebook_web.pdf.

³ Там само.

Але це – оптимістичний сценарій на довгострокову перспективу. В короткостроковій перспективі входження України в високотехнологічні ринки по суті означає введення більш високих стандартів якості для товарів, вироблених в Україні, і вдосконалення бізнес-технологій. Як наслідок, значна частина наших виробників – промислові та наукомісткі сектори, можуть не витримати конкуренції. До цієї проблеми слід додати можливе загострення «торгівельних війн» та збільшення ціни на газ з боку його основного постачальника – РФ. З урахуванням цього визначимо основні виклики, що провокують виникнення загроз фінансовій безпеці сектору державних фінансів України.

Виклик 1. Слабке відновлення світової економіки, зниження глобального попиту на ключові товари українського експорту в умовах посилення конкурентної боротьби на світових ринках.

В умовах слабого відновлення світової економіки, зниження глобального попиту на ключові товари українського експорту, посилення конкурентної боротьби на світових ринках, для України актуалізується потреба врівноваження зовнішньоторговельного дисбалансу.

Так, згідно прогнозів МВФ, зроблених у листопаді 2012 р., дефіцит поточного рахунку України залишатиметься у 2013 р. і 2014 р. на рівні -7,6 та -7,3% ВВП відповідно (рис. 1). Випереджальні темпи нарощення імпорту та системне скорочення експорту залишаються ключовими проблемами національної економіки.

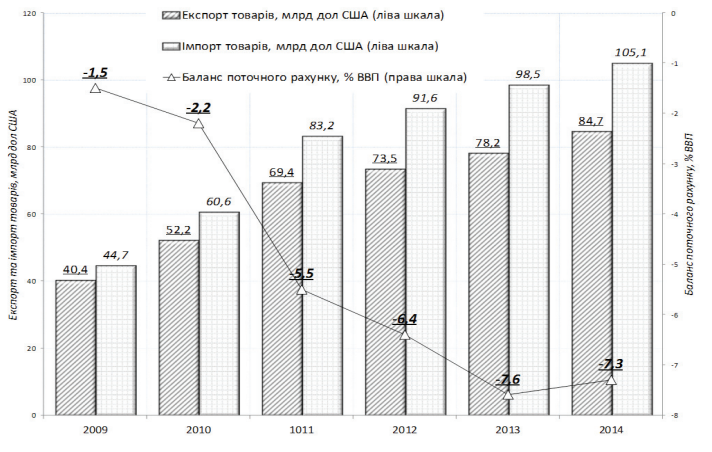

Рис. 1. Експорт та імпорт товарів України у 2009–2014 рр.

Джерело: МВФ. IMF Country Report No. 12/315. Листопад 2012 р.

Відповідні умови зовнішньої торгівлі України склалися під впливом низки чинників, зокрема:

- низької конкурентоспроможності вітчизняних виробників на внутрішньому та зовнішніх ринках;
- збереження високої експортної орієнтації низки галузей промисловості України та їх низькими можливостями переорієнтації на внутрішній ринок;
- недосконалості національної стратегії імпортозаміщення.
- імпортової експансії.

Найбільшими зовнішніми ризиками для економічного розвитку та державних фінансів України у середньостроковій перспективі залишаються:

- уповільнення міжнародної торгівлі протягом 2014 рр. Так, за оцінками ООН, темпи зростання світової торгівлі у 2014 р. складуть 4,9% (у 2012 р. щорічні темпи росту світової торгівлі становили 3,3%, а протягом 2005–2008 рр. у середньому становили 6,8%);
- різкі коливання кон'юнктури на світових ринках продукції, яка забезпечує основу національного експорту (металургія, хімічна промисловість). Так, ціни на нафтові, непродовольчі товари знижуються починаючи з II кв. 2012 р., що зумовлено уповільненням глобального попиту. Попри відновлення рівня цін початку 2012 р. на метали та руди за станом на січень 2013 р., прогнозується, що попит залишатиметься слабким протягом 2014 р., а ринкові умови – залишаться волатильними;
- утримання високих цін на енергетичну сировину для України на фоні збереження відчутної залежності від імпорту енергоносіїв;
- підвищення ризиків міжнародного фінансового середовища в умовах значного коливання курсу євро/долар;
- зниження цінової та технологічної конкурентоспроможності національних виробників порівняно із імпортерами.

В цих умовах пріоритетним є забезпечення динамічного розвитку внутрішнього ринку та комплексна реалізація політики імпортозаміщення. Вирішення проблеми подолання диспропорцій на внутрішньому ринку і своєчасного реагування на виклики та загрози, має ґрунтуватись на системних діях держави щодо цілеспрямованого стимулювання розвитку внутрішнього виробництва, підвищенні його конкурентоспроможності на основі сприяння розвитку виробництв з вищим вмістом доданої вартості, а також розширенні платоспроможного інвестиційного та споживчого внутрішнього попиту.

Пріоритетними заходами в цьому контексті є:

- запровадження довгострокової програми імпортозаміщення на основі технологічної модернізації національної економіки;
- створення сприятливих умов (зокрема, спрощення адміністративного регулювання, забезпечення державного замовлення на високотехнологічну

продукцію, зниження податкового навантаження на підприємства високотехнологічного профілю, забезпечення державних програм створення міжнародних технополісів в межах України тощо) адміністративного, інституційного, податкового та фінансового характеру для розміщення в Україні сучасних високотехнологічних виробництв.

Виклик 2. Недостатні резерви для внутрішнього розвитку, модернізації існуючого виробництва, підвищення конкурентоспроможності українських товарів через державне фінансування та стимулювання розвитку конкретних економічних проєктів а також активізацію приватної ініціативи.

Однією з актуальних проблем, які стоять перед українським суспільством, є проблема пошуку додаткових ресурсів для фінансування пріоритетних інвестиційних проєктів у сфері інфраструктури і надання суспільних послуг. Держава відчуває певні фінансові труднощі, що пов'язано не тільки з обмеженістю можливостей бюджету, але і впливом світової фінансово-економічної кризи 2008-2009 років. У той же час приватний бізнес не готовий повністю фінансувати інфраструктурні проєкти, оскільки, з одного боку, не має необхідного запасу ресурсів (зокрема, фінансових), а з іншого – через істотні ризики таких проєктів для нього.

Сучасною прогресивною формою залучення приватного бізнесу до розв'язання суспільно значущих завдань соціально-економічного розвитку на основі розбудови інфраструктури та поліпшення якості надання суспільних послуг виступає інститут державно-приватного партнерства (ДПП), який передбачає інституційно-організаційне узгодження специфічних різноспрямованих інтересів держави і приватного сектору.

Серед основних проблем, що гальмують розвиток ДПП в Україні, слід зазначити: низьку інвестиційну привабливість національної економіки та складні умови ведення бізнесу; суперечливе і непослідовне нормативно-правове регулювання відносин ДПП; відсутність ефективного механізму державної підтримки ДПП; складне непослідовне тарифне регулювання; недостатній рівень підготовки державних службовців та низький рівень обізнаності приватного сектору про особливості ДПП; відсутність послідовної державної політики і сформованої системи управління розвитком ДПП; недостатній рівень розвитку системи управління ризиками у сфері ДПП тощо. Подолання зазначених перешкод можливе за наявності комплексної державної політики, системного підходу до розвитку ДПП.

Виклик 3. Непривабливий бізнес-клімат для національного товаровиробника та для залучення фінансових та інвестиційних ресурсів, недостатні темпи процесу дерегуляції.

Стандартні механізми ручного управління дедалі стають менш ефективними і не розподіл бюджетних коштів, а створення макроекономічних

умов для всебічного розвитку приватного бізнесу, підприємницької ініціативи стають ключовими рушійними кроками зростання.

З метою покращення бізнес-клімату для національного товаровиробника та для залучення фінансових та інвестиційних ресурсів пріоритетними являються системні заходи, пов'язані зі забезпеченням макроекономічної стабільності та створенням сприятливих умов для бізнесу. На цьому шляху, одночасно з продовженням дерегуляції, важливим етапом є суттєве зменшення втручання контролюючих органів у господарську діяльність.

Наступним важливим кроком є зниження адміністративних бар'єрів для розвитку підприємництва та зміни у податковому законодавстві. Податки сьогодні належним чином не працюють на соціальну справедливість, неповною мірою забезпечують наповнення дохідної частини бюджету та стимулюють економічне зростання.

З метою підтримки малого та середнього підприємництва передбачається здійснення прямої бюджетної підтримки підприємств і одночасно створення умов, щоб малий бізнес отримував замовлення під час реалізації заходів програми з імпортозаміщення, енергозбереження, будівництва і т.д.

Виклик 4. Недосконале адміністрування податків і зборів, ускладнення у діяльності контролюючих органів щодо надання адміністративних послуг.

Для покращення процедур адміністрування податків і зборів та діяльності контролюючих органів потрібно, в першу чергу, удосконалити роботу з несумлінними платниками податків та посилити контроль за використанням доходів, отриманих з порушенням норм податкового законодавства (тіньовий сектор). Такі заходи значно розширять базу оподаткування всіма основними податками та зборами, не створюючи надмірного адміністративного тиску, в результаті чого будуть забезпечені додаткові надходження до бюджетів.

Необхідним кроком є запровадження в податковій політиці та інших сферах регулювання блоку взаємопов'язаних заходів, спрямованих на зменшення тіньового сектору економіки.

Комплексне впровадження цих заходів дасть можливість значно покращити якість адміністрування податків і зборів, боротися з оптимізацією податкових зобов'язань на стадії використання коштів, отриманих з порушенням податкового законодавства, що є значно ефективнішим кроком при виявленні прихованих доходів.

Виклик 5. Проблеми в міжбюджетних відносинах, зокрема в частині розширення джерел наповнення місцевих бюджетів.

Протягом останніх років посилилася залежність місцевих бюджетів від трансфертів вирівнювання, що супроводжувалося скороченням кількості місцевих бюджетів, з яких здійснюються вилучення до державного бюджету в процесі фінансового вирівнювання. Так, протягом 2002–2009 років відбу-

лося зменшення у 1,8 рази кількості місцевих бюджетів, з яких здійснюються внески до державного бюджету з 90 у 2002 році до 50 у 2012 році. Водночас збільшився загальний обсяг фінансових ресурсів, які передаються до місцевих бюджетів. Якщо у 2002 році частка трансфертів вирівнювання у ВВП складала 1,9 %, то у 2012 році – 2,9 %. Наведені співвідношення відтворюють збільшення перерозподілу фінансових ресурсів через державний бюджет майже у два рази.

Одним з актуальних питань є удосконалення процедур формування та виконання місцевих бюджетів за видатками, а також видаткової частини Формули розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів. Важливість зазначеного підкріплює необхідність визначення взаємозв'язку обсягів проведених видатків та отриманих за результатами витрачання бюджетних коштів, запровадження методики формування бюджетних показників на середньострокову перспективу. Доцільно використати формалізовані процедури розробки стандартів надання суспільних послуг, обрахунку потужності бюджетних установ з надання розрахункового обсягу і складу (структури) бюджетних послуг на основі вищезазначених стандартів та розрахувати загальну видаткову потребу у фінансуванні зазначених послуг на середньострокову перспективу.

Актуальним також залишається питання упорядкування умов надання капітальних субвенцій місцевим бюджетам. Виникає питання проведення оцінки всіх наявних інвестиційних проектів та можливостей органів місцевого самоврядування до їх співфінансування, тобто визначення видаткової потреби капітальних вкладень територіальних громад.

Виклик 6. Необхідність модернізації системи соціального захисту в частині розроблення нових підходів до розвитку соціальної сфери, поєднання соціальних ініціатив зі стимулюванням розвитку реального сектору економіки.

Для модернізації системи соціального захисту і соціальних послуг населенню необхідно:

- розроблення довгострокової національної і регіональних стратегій розвитку соціальної сфери в цілому і, зокрема, стратегії надання соціальних послуг вразливим верствам населення;

- створення механізмів, які не даватимуть змоги у майбутньому приймати закони у сфері соціальних послуг без урахування їхнього впливу на бюджет, зокрема законодавче закріплення обов'язкового проведення аналізу соціально-економічних витрат та вигід від реалізації пропонованого законодавчого акту.

Вплив розглянутих чинників потребує своєчасної оцінки. Аналіз існуючих індикаторів, які характеризують безпеку державних фінансів, згідно Методики розрахунку рівня економічної безпеки України, затвердженої Наказом Міністерства економіки України [12] свідчить про те, що їх перелік потребує розширення. Тому, дотримуючись в цілому логіки та структури подан-

ня методики оцінки фінансової безпеки держави, що міститься в зазначеній методиці та з урахуванням підходів до оцінки стійкості фінансової системи, розроблених НБУ [13], визначимо основні елементи методичного підходу до оцінки рівня фінансової безпеки державних фінансів України.

Під фінансовою безпекою державних фінансів будемо розуміти захищеність інтересів держави у фінансовій сфері, що гарантує забезпечення платоспроможності держави з урахуванням балансу доходів і видатків державного й місцевих бюджетів, державних цільових фондів та ефективності використання бюджетних коштів. Завдання щодо оцінки стану фінансової безпеки державних фінансів України представимо у вигляді ієрархії (рис. 2) із застосуванням методу аналізу ієрархій [14].

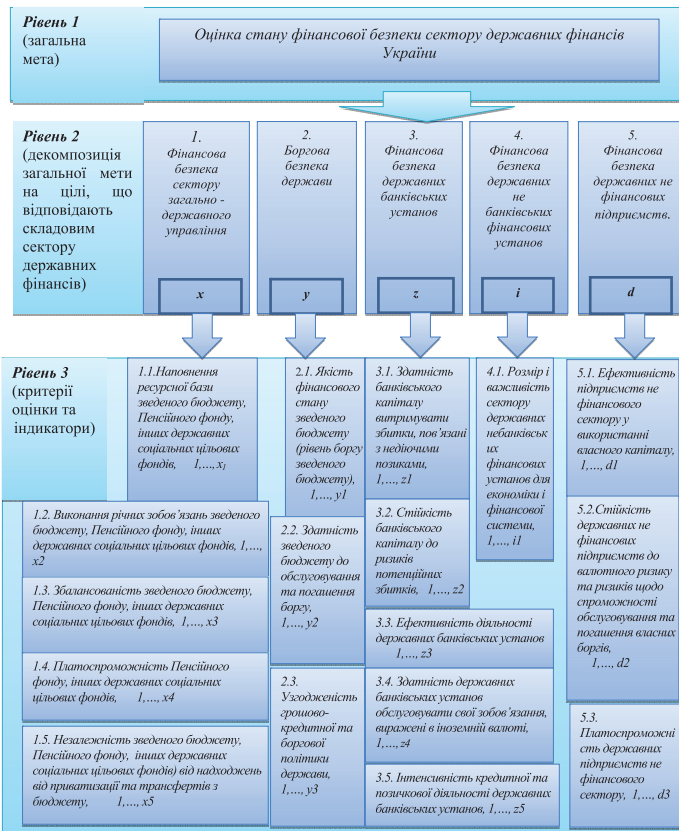
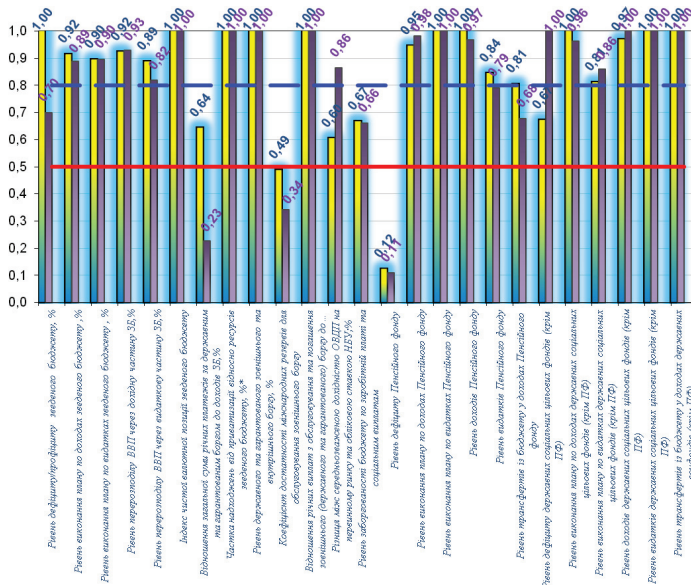

Рис. 2. Ієрархія аналізу проблеми «Оцінка стану фінансової безпеки державних фінансів України»

Визначення інтегрального індексу фінансової безпеки сектору державних фінансів здійснюватимемо відповідно до методичних підходів до оцінки стану фінансової безпеки держави. Визначення порогових значень індикаторів здійснюється з урахуванням світового досвіду та напрацювань українських вчених. Розглянемо результати оцінки стану фінансової безпеки державних фінансів за комплексом показників, що визначено на прикладі найбільш актуальних складових: сектору загальнодержавного управління та боргової безпеки (рис. 3).

-- критична зона ($\leq 0,5$); небезпечна зона - (від 0,51 – до 0,8); --- задовільна зона ($\geq 0,8$ до 1)

Джерело: розрахунки авторів

Рис. 3. Індикатори оцінки безпеки державних фінансів України (сектор загальнодержавного управління та боргової безпеки) [за даними II кв. 2012 р. (перший стовпчик) і II кв. 2013 р. (другий стовпчик)]

Дані рис. 3 засвідчують, що у 2013 році (за даними другого кварталу 2013 року), порівняно з відповідним періодом минулого року, у критичній зоні знаходилися три індикатори оцінки безпеки сектору державних фінансів. Це рівень дефіциту Пенсійного фонду (дефіцит Пенсійного фонду зріс до мінус 2,77 % у 2013 р. проти мінус 2,41 % у 2012 р. при пороговому значенні мінус 0,3% до ВВП); відношення річних виплат з обслуговування та погашення зовнішнього (державного та гарантованого) боргу до доходів Зведеного бю-

джеру (13,29 % у 2013р. проти 4,67 % у 2012р. при пороговому значенні 3,0 %); коефіцієнт достатності міжнародних резервів для обслуговування зовнішнього боргу (0,34 у 2013р. проти 0,49 у 2012р. при пороговому значенні – не менше 1,0).

Отже існують загрози фінансовій безпеці сектору державних фінансів, що пов'язані зі збалансованістю та, як наслідок, з виконанням річних зобов'язань Пенсійного фонду, а також із обслуговуванням зовнішнього боргу.

В небезпечній зоні залишається рівень дефіциту Зведеного бюджету (дефіцит Зведеного бюджету зріс до мінус 4,29 % у 2013р. проти мінус 1,52 % у 2012р. при пороговому значенні мінус 3,0% до ВВП); рівень заборгованості бюджету по заробітній платі та соціальним виплатам (0,15% у 2013 році – тут зберігається тенденція 2012 року, при пороговому значенні не більше 0,1%); рівень трансфертів з бюджету у доходах Пенсійного фонду (33,91% у 2013 році проти 28,56% у 2012 р. при пороговому значенні не більше 23%). Зазначені індикатори свідчать про тривалі проблеми з наповненням ресурсної бази зведеного бюджету та, як наслідок, напругу з виконанням річних зобов'язань зведеного бюджету, незбалансованість Пенсійного фонду і відволікання ресурсів бюджету на покриття його дефіциту.

В цілому, за результатами оцінки стану фінансової безпеки сектору державних фінансів України (сектори загальнодержавного управління та державного боргу) у 2012-2013 рр., її інтегральний показник у 2013 році погіршився порівняно з 2012 роком (за даними другого кварталу відповідного року) майже на 7% (0,798 за даними II кв. 2013 року проти 0,855 у II кв. 2012 року).

На основі результатів оцінки рівня фінансової безпеки сектору державних фінансів визначаються напрями підвищення рівня фінансової безпеки сектору державних фінансів, що передбачає в подальшому прийняття дієвих правових актів, прийняття адекватних управлінських рішень фінансової політики. Заходи мають бути системними і зосереджуватися на визначених ключових проблемах.

Висновки

Отже, ризики зниження перспектив зростання світової економіки як і раніше домінують: у той час як старі ризики залишаються (це, передусім, зниження темпів економічного зростання світової економіки та рівня зайнятості, високий рівень державного боргу в одних країнах і необхідність переорієнтації національної економіки інших із зовнішніх на внутрішні джерела зростання, вразливість фінансової системи), з'явилися нові ризики, зокрема: можливість більш тривалого уповільнення зростання в країнах з ринковою економікою, особливо враховуючи ризики зниження потенціалу їх росту; зниження темпів економічного зростання країн, що розвиваються.

В умовах уповільнення після кризового відновлення світової економіки підписання Україною Угоди про асоціацію та зону вільної торгівлі з ЄС може вплинути на запобігання розвитку кризових процесів в Україні та, водночас, спровокувати загострення існуючих викликів для вітчизняних державних фінансів. Серед зазначених викликів основними є: слабке відновлення світової економіки, зниження глобального попиту на ключові товари українського експорту; недостаток резервів для внутрішнього розвитку, модернізації існуючого виробництва, підвищення конкурентоспроможності українських товарів; необхідність покращення бізнес-клімату для національного товаровиробника та для залучення фінансових та інвестиційних ресурсів, повільні темпи процесу дерегуляції; недосконале адміністрування податків і зборів, діяльності контролюючих органів з метою упорядкування та спрощення системи надання адміністративних послуг; розширення джерел наповнення місцевих бюджетів; необхідність розроблення нових підходів до розвитку соціальної сфери, поєднання соціальних ініціатив зі стимулюванням розвитку реального сектору економіки.

Інтеграція всіх елементів сектору державних фінансів в індикаторну систему оцінки його фінансової безпеки підвищить якість моніторингу та аналізу державних фінансів, сприятиме прийняттю більш ефективних та узгоджених за всіма її складовими управлінських рішень, а також формуватиме системний погляд на фінансово-економічні процеси в країні.

Список використаних джерел

1. Барановський О. І. Фінансова безпека. – К.: Фенікс, 1999. – 338 с.
2. Василик О., Мочерний С. Фінансова безпека // Економічна енциклопедія: У 3 т. / Редкол.: С.В. Мочерний (відп.ред) та ін. – К.: Вид. центр «Академія», 2002. – Т. 3. – 952 с.
3. Власюк О. С. Економічна безпека України в умовах ринкових трансформацій та антикризового регулювання / О. С. Власюк ; [авт. передм. С. І. Пирожков]. – 2011.
4. Яшина Н. И., Гришуніна И. А. Совершенствование теоретических и практических основ оценки финансового состояния и качества управления бюджетами в целях повышения эффективности управления финансовыми ресурсами территории // Финансы и кредит. – 2006. – № 4 (208). – С. 2–11.
5. Ермошенко М. М. Фінансова безпека держави. – К., 2001. – 308 с.
6. Єфименко Т. І. Податкові важелі фінансової безпеки держави // Фінансово-монетарні важелі економічного розвитку / За заг. ред. А. І. Даніленка. – К.: Фенікс, 2008. – Т. 1: Фінансова політика та податково-бюджетні важелі її реалізації. – С. 351–363.
7. Мартинюк В. П. Методологічні основи оцінки стану фінансової безпеки держави // Фінанси України. – 2003. – № 2. – С. 119–123.
8. Экономическая безопасность: Производство–Финансы–Банки / Под ред. В. К. Сенчагова. – М.: ЗАО «Финстатинформ», 1998. – 621 с.
9. Старостенко Н. Методичні підходи до оцінки фінансової стійкості бюджету міста // Економіка України. – 2005. – № 8. – С. 38–47.
10. Шлемко В. Т., Бінько І.Ф. Економічна безпека України: сутність і напрямки забезпечення. – К., 1997. – 143 с.; Василик О., Мочерний С. Фінансова безпека // Економічна енциклопедія:

У 3 т. / Редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред) та ін. – К.: Вид. центр «Академія», 2002 – Т. 3. – 952 с.

11. Даниленко А. І., Зимовець В. В. Теоретико-методологічні засади ідентифікації ризиків і загроз безпеці сектору державних фінансів // Фінанси України. – 2012. – № 10. – С. 3–19.
12. Методика розрахунку рівня економічної безпеки України: Затверджено наказом Міністерства економіки України від 02.03.2007 № 60. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/article?Art_id=97980.
13. Організаційно-методичні підходи до запровадження в НБУ системи оцінки стійкості фінансової системи: Інформаційно-аналітичні матеріали / За редакцією д.е.н., проф. В. І. Міщенко, к.е.н., доц. О. І. Кіреєва і к.е.н. М. М. Шаповалової – К. : Центр наукових досліджень НБУ, 2005. – 97 с.
14. Власюк О. С. Економіко-математичне моделювання процесів соціально-економічного розвитку України / О. С. Власюк ; [авт. передм. В. М. Геєць]. – К., 2011. – 450 с.

Шемаєва Л.Г., Юрків Н.Я.

Вызовы финансовой безопасности государственных финансов Украины в условиях европейской интеграции

Проанализированы основные вызовы финансовой безопасности государственных финансов Украины, представлен методический подход к оценке финансовой безопасности сектора центрального государственного управления и государственного долга, предложены пути предупреждения означенных вызовов.

Ключевые слова: *финансовая безопасность, государственные финансы, вызовы, европейская интеграция.*

Shemaeva L.G., Yurkiv N.Y.

Calls financial security of public finances of Ukraine in the context of European integration

Analyzes the main challenges of the financial security of public finances of Ukraine, the methodical approach to evaluating the financial security sector and central government public debt, suggested ways to prevent the aforesaid challenges.

Key words: *financial security, public finance, the challenges of European integration.*

Шемаєва Людмила Григорівна – доктор економічних наук, професор, професор кафедри управління банківською безпекою Інституту магістерської та післядипломної освіти Університету банківської справи Національного банку України (м. Київ);

Юрків Надія Ярославівна – доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри управління банківською безпекою Інституту магістерської та післядипломної освіти Університету банківської справи Національного банку України (м. Київ).